

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — 50.	Egy évre	16 kor. — 50.
Egy évre	5	Fél évre	3
Fél évre	2	Negyed évre	1
Negyed évre	1	Egy órára	1
Egy órára	1	Egy órára	1

Egyösszám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Politikai rovatvezető: **Dr. BOROSS LAJOS.**
 Felelős szerkesztő ideiglenesen: **SZÉKELY IMRE.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRÖNOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többzetű megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Oszlassák fel a képviselőházat!

Irta: **Kossuth Ferencz.**

Az ország helyzete módfelett válságos. Mindnyájunk kötelessége a kibontakozás lehetőségéről nem szivünkkel, hanem eszünkkel gondolni. Előttünk áll az a megdöbbentő tény, hogy a király, — kinek kezébe leköttötte a nemzet minden anyagi erejét, — ki mondta és megfogadta, hogy soha, de soha nem fog eleget tenni annak a nemzeti követelésnek, melyért az egy év óta tartó parlamenti küzdelem második része folyt. A király ezt nemcsak a nemzetnek mondta meg, melytől ősei a királyi koronát kapták, ő maga pedig: a felségjogokat; . . . hanem szavát adta erre annak a katonaságnak, amely a korona anyagi erejét képezi, de amelynek csak huszonöt százaléka magyar anyanyelvű.

E tényre számolnunk kell. Vele szemben önmagunkat ámitani nem lehet; más ámitani pedig nem szabad. A korona e tényért még akkor is, ha felségjogot gyakorol, a kormány felelős; gróf Tisza István programjának nyolczadik pontja is fentartja ezt az alkotmányossági alapelvet. Az akkori kormány felelt is a király tényéért; bele is bukott felelősségébe. Ezzel az

alkotmányos formának elég lett téve; de az tényleg fenmaradt, annak bizonyosságául, hogy a kormányfelelősség csak egy üres lárva nálunk, melyből hiányzik a test, hiányzik a lélek.

A lényeg itt áll előttünk ma is, a királyi vető alakjában; ez vágta utját a nemzeti küzdelem reményének, Ugy áll a vető, mint egy sziklafal, melyet ledönteni nincs erőnk és föltűlni nem tudunk. Eljutottunk tehát arra a pontra, amelyen a tulhaladás oly elhatározásokat feltételez, amilyenekre csak a nemzet léphet; de a nemzet nevében, a nemzet megkérdezése nélkül nekünk jönni nincs jogunk.

Most élet-halálharcz következhetik. Mi nem vagyunk feljogosítva a nemzet élete-halála felett kockát vetni. Ezt megtenni egyedül a nemzetnek van joga. Ezért állítottam fel mindjárt a mostani fordulat bekövetkeztében azt az elvet, hogy a Házat fel kell osztani, még pedig a legrövidebb idő alatt. Ez a jog felségjog; de azért is felelős a kormány; s a kormány sem vállalhatja azt a felelősséget, hogy véglegesen szembeálljanak a nemzet és a király, anélkül, hogy a nemzet megkérdeztessék, hogy akarja-e azt a harcot, mely szabadsága elvesztésével végződhetik és akarja-e azt a har-

cot, melynek anyagi csőd lehet a vége?

Nemzeti vívmányok még oly nemzeteknél is, melyek saját sorsuknak urai és csakis az uralkodóval kell megküzdeniök, sokszor nagy szenvedések s nagy rázkódtatások árán lettek megvásárolva; de azt, hogy akar-e szenvedni, akarja-e magát ily rázkódtatásoknak kitenni a nemzet, csakis a nemzet határozhatja el. E felett a határozatot magának semmi párt, vagy párttörődék nem aggorálhatja. Én ilyen elhatározás felelősségét a nemzet megkérdezése nélkül elviselni nem tudnám.

De a kormánypártnak is kötelessége a nemzetet megkérdezni. Milyen joggal tünteti fel e párt a korona előtt és a művelt világ előtt azt a küzdelmet, melyet egy év óta folytatunk, (előbb a militarizmus ellen, utóbb az 1867. XII. t.-cz. nemzeties végrehajtásáért) úgy, mint egy kisebbség küzdelmét, melyet a többség repudál?

A kormánypárt a képviselőház tényleges többsége. De eltekintve a végtelenül igazságtalan választási törvényről, kétségtelen tény az, hogy az utolsó választásnál nem lön felvetve a magyar vezérlet és vezénylet kérdése a választók előtt. Az nem elég, hogy egyszer öt évben egy bizonyos

Pontyék öröksége.

Irta: **Szépfaludi Ó. Ferencz.**

I.

Ponty Gáspár jó barátom volt. A felesége, Varanyai Marianne közel rokonom. Veremesen laktak, ahol Ponty gimnáziumi tanár volt, akit a tanítványok, a kollégák és az emberek egyaránt szerettek.

A gólya-utcában laktak egy kis bérházban, melyet egy barátjuk — aki közben nagyobb házat vásárolt — jutányos áron engedte át nekik.

Mint rendes tanárnak háromezer korona volt a fizetése, s mert rajzolni is igen szépen tudott, elég jövedelmök volt, hogy tisztességesen megéljenek.

A férjnek nem voltak költséges passziói, legfeljebb az igazgatókhoz látogatott el vasárnap délutánonként egy pár whistpartira. Otthon néha sakkozott is és pedig egyedül. Eleinte megpróbálta a felesége türelmét, hanem mikor a harc hevében a szörnyeteg férj a tornyot, v gy valamely futót elcsipte, a haragos kis asszonyka arca hirtelen lángba borult s szétverte a királyt, királynét, a lovat, a futót, szóval az egész uri társaságot; még jó, hogy a férje szárazon menekülhetett a véres csatából,

Ennek okáért jobbnak látta, hogy egyedül élvezze a sakkjátékot. Néha átvetődött Pontyékhoz a közjegyző a szomszédból, aki könyvet is írt a sakkművészetről s ekkor teljes meglepődés ömlött a kis igényű tanáron.

Nagyon szerény ember volt, talán sohasem is házasodott volna meg, ha Varanyai Marianne, az én kis életrevaló unokahugom nincs a világon.

Már két esztendeig járt a tanár ur a Varanyieki portájára s nem nyilatkozott. Jártak mások is, a fiatal közjegyzősegéd, a kis mérnök, akik nyilatkoztak, de Marianne mindeniknek azt mondta: még nem is gondoltam a házasságra! Ki tudja egyáltalán férjhez megyek-e valaha?

Minden ilyen nyilatkozat, mely a vetélytársak keserű tapasztalatait gyarapította, Ponty Gáspár kedvét, reményét is lelohasztotta.

A kis mérnök, Barna Károly, aki Pontyra egy perczig is soha nem volt féltékeny, mikor forró szerelmi nyilatkozatára hideg zuhanynyal válaszoltak, ráborult a derék tanárra s úgy zokogott.

— Vajjon mire vár a szép Marianne? — kérdezte meglehetősen kíváncsisággal Ponty tanár ur,

— Talán báróné akar lenni!? — szölt keserűen a kis mérnök.

— De hát hol az a báró?

— A multkor a nagy erdőn találkoztam egy vékony hadnagygyal, aki báró volt.

A báró nem jelentkezett, de azért sem a közjegyzősegéd, sem a kis mérnök nem jutottak zöldre agra. Vajjon ki is fogja elvenni, vagy vén leány marad?

Az öreg Varanyai, ki nagyon szerette Mariannét s minél tovább tarthatta otthon, annál jobban örvendett, legtöbbször becsülte Ponty Gáspárt, aki néma, mint a sir s nem zaklatja a szegény leányt szerelmi nyilatkozatokkal. „Én nem is tudom, mi jögon támadnak rá a szegény leánygyermekre, ha már bosszu ruhát kapnak? Azt hiszik a tizenhat vagy tizennyolcz éves leánynak már menekünie kell a szülői házból, ahol legjobb dolgá volt? A szegény kis kanári madarunk is egyszer kiszabadult a boldog otthonából, kirepült az utcára s aztán egyszerre szétmarcangolták a madarak anarhistái. Csak hadd maradjon a gyerek minél tovább itthon!

— De mégis csak furesa, hogy Ponty Gáspár urnak van legalább három-négyezer korona jövedelme és még mindig agglény. Épp a multkor mondta, hogy hamincz-

számu ember biztosítsa magának a hatalmat arra, hogy ez alatt az öt év alatt azt csinálhasson, amit tesz e hatalmával. Ha ez lenne a parlamenti rendszer, akkor ennél butább, sérelmesebb rendszer nem lenne a világon! Ott, hol az alkotmányosság fogalma nem pusztán szó, a képviselő képviselni akarja a nemzeti akaratnak azt a részét, amely úgy gondolkodik, úgy van meggyőződve, mint ő. Milyen merészeli a kormánypárt azt az elvet képviselni, mint a nemzet többségének elvét, hogy a király rendelkezhetik a nemzet nyelve felett . . . anélkül, hogy az a párt a nemzetől megkérdezné, hogy magáévá teszi-e ezt a jogfeladást? Minden alkotmányos országban a világon, hol ilyen fontos kérdés felett folynék egy erős és hosszú parlamenti harc, mielőtt a többség az egyik irányzatra ráitná a nemzeti akarat bélyegét, a nemzethez apellálna a kormány.

Mindenki tudja azonban, hogy milyen nálunk a választási törvény? Egy millió ember akaratát köti le a többi tizenkilencz millió akaratát; tehát a kisebbség uralma a mérvadó, már a törvényhozói jog forrásánál is. De eltekintve ettől, ismeretes a választói jog minden fogalmát meghaladó aránytalansága. Például a Krassó-Szörényvármegyei Gerboveczen 10 fillér földadóminimum ad választói jogot; és ott 45 választó van, még pedig oláh. A pozsonyvármegyei Hal-

moson ellenben 101 koronánál több adót kell fizetni annak, aki választó: és ott 13 választó van; még pedig magyar. A halmosi magyarnak tehát 252-szer annyi adót kell fizetni, mint a gerboveczi oláhnak, hogy ugyanazzal a politikai joggal bírjon.

Lássuk a választók számát, kiknek egy képviselőre van joguk: A magyar Budapest VII. kerülete 11,500 választója egy képviselőt küld, épp úgy, mint Bereck 151 választója, akik legalább székelyek. Ha ilyen a választási beosztás, ilyen a választói jog aránya s ha olyan a választási törvény, mint amilyen, akkor a választás csakugyan rosszul képviseli a nemzet akaratát. Épp ezért feltétlenül helyes Tóth János, pártunk jelesalelnökének indítványa, hogy előbb tágítsák ki a választói jog, szállítsák le és arányosítsák a cenzus, javítsák ki a kerületek felosztása, küszöböltsék ki az anyagi visszaélés a községenkénti szavazás behozatala által és vétsék ez körül a kellő biztosítókkal s akkor: határozzon a nemzet a felett, ami felett csak a nemzet mondhatja meg, hogy mit akar áldozni, mennyit akar kockáztatni a követelt nemzeti jogért.

Ha a parlament, vagy egyes pártok maguk döntenének ily súlyos helyzetben a nemzet sorsa felett, anélkül, hogy a nemzetet megkérdeznék akarnak, akkor igazgató válnék nálunk, a francia akadémikus Faguet mondása,

„A parlamenti kormányzat oly országban, hol az emberi jogoknak és az emberi szabadságnak tisztelete nem lett politikai vallás, az emberi jogoknak és a szabadságnak legfélelmetesebb ellenségévé válik.“

Politika.

Az új kormány a főrendiházban. Mint egy nyolczvan főrendi jelenlétében, de szép asszonyokkal, képviselőkkel és egyéb közönnyel telt karzatok előtt nyitotta meg gróf Csáky Albin tegnap délután négy órakor a főrendiház ülést. Az elnöki előterjesztések után Rudnyánszky főjegyző felolvasta az új kormány kinevezéséről szóló királyi kéziratot, azután pedig felállott gróf Tisza István miniszterelnök, hogy elmondja programbeszédjét. Nehéz időben — mondotta — vállaljak el ő és társai az ország kormányzását. Ezután előadta az ex-lex állapot keletkezését, mely a magyar vezényszó követelésére vezethető vissza. A korona most segítő kezet nyújtott a kibontakozásra oly módon, hogy ragaszkodott a 67 es törvényhez, ragaszkodott a hadsereg egységes vezényletéhez, vezérletéhez és beszervezetéhez, de emellett módot nyújtott oly reformok megvalósításához, — melyek a nemzet régi óhajának győzelmeit jelentik. — Szerinte fontos reformok ezek, mert neki is az az álláspontja, hogy a hadsereg reformra szorul. Előadta azután, hogy a szóbeliségre és közvetlenségre alapított katonai judikaturában, a magyar nyelv érvényesülni fog. Erről külön törvényjavaslatot fognak beírni. Azután előadta a tisztineveléssel kapcsolatos vívmányokat. Attért azután a parlamenti helyzet esetelesére. Szerinte az obstrukció különösen az indemnity megta-

éves s mégis hallgat! — szóló Varanyainé, ki nem egyforma gondolkozású volt a férjével.

II.

A dolog talán sosem került volna dülőre, ha egy délután, mikor Varanyai mama rövid időre a szomszéd szobába távozott, hogy a szabójával értekezzék, Marianne oda nem fordul a tanár urhoz, s következő megnyitással nem világítja meg a helyzetet:

— Uram! Ön két év óta jár hazunkba, ugy-e? Két év óta.

— Milyen szándékkal jár egy fiatal férfi egy lányos házhoz két évig? Feleljen!

— Hogy megkedveltesse magát azzal, akivel akarja.

— És megkedveltette ön magát két év óta?

— Nem tudom.

— S miért „nem tudom?“ Mert gyámoltalan vagyok. Megakarja-e tehát végre kérdozni, hogy szeretik-e, vagy se?

— Igen, de a jegyzősegéd és a kis mérnök is kosarat kapott!

— Azért kaptak kosarat, hogy magane kapjon!

— Bravó — kiáltott magánkívül a tanár. No, ezt remélni sem mertem!

— Gyáva! — vágott vissza Marianne s odanyújtotta kezét kezesókra.

Egy hó múlva a száját is odanyújtotta. A Szent Rókus-templomban esküdtek és Ponty Gáspár oly boldog volt, hogy alig tudott a maga erejével felszállani a berkocsiba.

Jól éltek. Megelégedettek voltak. Alig múlt tíz év s már féltucatnál több gyer-

mekök volt a mi természetesen öregbítette a boldogságot. Mikor kicsinyek voltak, nem is kerültek sokba, hanem aztán észrevette a gondos tanár, hogy a jövedelem alig elég a háztartásra, pedig mikor téli esteken a gyermekek már aludtak és ők a párolgó teánál megbeszéltek az élet körülményeit, a jó szívű tanár meg nem állhatta, hogy föl ne sóhajtsa!

— Egy kis örökség az sokat lendíthetne!

— Talán van valami amerikai nagybátyád, a kítől örökölni remélsz Gáspár? — kérdezte kíváncsian a hü feleség.

— Nem tudom, nem emlékezem, hogy valamelyik nagybátyám Amerikába kívándorolt volna.

— Vagy ugy? Hát csak remélsz, ugy a világba remélsz?

— Ugy a világba édesem. Am gyakran teljesül a remény, mikor az ember nem gondolja. És ha ugy 10—15 ezer korona beszállna a kapunkon, nagy öröme lenne a Ponty családnak!

No, ez az öröm, azt hiszem elmarad.

III.

Egy délután ünnepélyesen felöltözve lépett be a szomszédos közjegyző, a wist-partner s valami irást adott át Ponty barátának és egyszermind gratulált.

— Mi ez? — kérdezte a meglepett tanár csodálkozva.

— Ez: örökség.

— Ki örökölt?

— Ön, kedves barátom és szomszédom. Száz ezer korona megoszlik négy örökös közt. Önnek egy nagybátyja, ki negyven év előtt hagyta el ezt a varost, Bajoror-

szágba került, mint pinczér egy vendéglőbe jutott, később sörgyára lett s bár halála előtt nagy vesztéseket érték, nyolczvanezer korona vagyona unokabátyja négy gyermekere marad, ha ugyan egyetlen édes testvérének valahol nem rejtőzik valami maradvéka. Ha nem maradt leszármazottja, akkor ön huszezer koronával gazdagabb, mint eddig volt! ez is valami!

Ponty barátom a remény örömeitől egész elsápadt s önkéntelenül felsőhajtott: „Épp 20 000 koronára volna szükségem!“

A derek tanár az irást átvevő, teljes erővel, igyekezettel és buzgósággal járt utána, hogy kitudja azt a lehető örökösöt, a ki a remény teljesülésének útjába állna.

A bajorra vált Berger nagybácsi testvérének, a ki rég elhunyt, csakugyan maradt egy Robert nevű fia, ki az afrikai zuávok közé állott és semmi híre sem vetődött vissza hazájába évek óta.

Ponty magára vállalta a három örökös társa érdekében is a gondot s mindenfelé irogatott, hogy megtudja, milyen sors érte az örökségváró zuávot? . . .

Hónapokig tartott, míg megtudta, hogy a fiatal Robert Afrikába s onnan Ausztráliába fordult, de hogy mi történt vele senki nem tudta.

Körözték, hogy egy év múlva jelentkeznek, mert különben az utána következő örökösök fognak a hagyatékhöz jutni.

Minő év! Mennyi remény! Mily várakozás! Ponty otthagya a saktábláját s nem bánta, ha a felesége a sutba dobja is. Annál többet járt a közjegyzőhöz, ki újabb és újabb tanácsokkal látta el, s mikor hónapok multak, a remény sugara egyre fényesebbé vált.

adásával az országot beláthatatlan gazdasági válság felé sodorja.

Az új miniszterek mandátumai. Az új kabinet kinevezése folytán néhány kerületben új választás lesz. Lemond: gróf Tisza István az ugrai, Hieronymi Károly a szatmári, Tallian Béla a törökkanizsai mandátumról és lemondott már Berzeviczy Albert a budapest-józsefvárosi mandátumról. A minisztereket régi kerületeikben természetesen újra felléptetik. Szatmárról már jött a hír, hogy Hieronymi Károlyt a szabadelvű párt újból jelölte. Ugrán gróf Tisza Istvánnak Mocsáry Lajos lesz ellenjelöltje. A budapest-józsefvárosi szabadelvű párt is jelölte már Berzeviczy Albertet.

Kilépés a szabadelvű pártból. Gróf Bethlen István szabadelvű párti képviselő tegnap levelet intézett Podmaniczky Frigyes pártelnökhöz, bejelentve a szabadelvűpártból való kilépését. Gróf Bethlen István, ki a szilágymegyei mezővárosi kerületnek képviselője, azzal indokolja meg kilépését, hogy nem azonosíthatja magát az új miniszterelnök politikájával; már három hónap előtt kijelentette, hogy ha gróf Tisza István lesz a miniszterelnök, akkor ő kilép a pártból: már pedig három hónap alatt sem a helyzet, sem pedig Tisza István nem változott.

A hadügyminiszter a katonakinzásról.

(Beszélgetés Pitreichhal.)

A minap tudvalevően számúzték a hadseregéből a középkori katonai igazságszolgáltatás két barbár eszközét, a kurtavasat és a kikötést. Egy bécsi újságíró ez alkalomból megintérjívta a hadügyminisztert, aki a reformról így nyilatkozott:

Ponty barátom megnézte a noteszét, végigszámolta a kiadásait s úgy látta, hogy már ezer koronának sirját ásta a zöldelő remény ápolása miatt.

Az asszonnyal a teázás már nem volt olyan kedélyes, mint régen. Mindig valami terve volt a megvásárlandó házzal. Terveket rajzolt, külön majorsági udvart komponált szárnyasokkal való házakkal. Megváltozik minden, rá sem fog ismerni a világ a Gólya utcai kis háza. Olyan fenséges derű volt Ponty barátom arczán, ha az örökségről beszélt, hogy már csak az volt kívánatos: be ne üssön valahogy váratlanul valami robbanó bomba.

Még egy nap volt hátra. Megelőző nap látogatásban volt a közjegyző szomszéd s gratulált, mint akkor, mikor a hagyatéki irással átjött. Egy nap van még hátra, ez alatt már nem jön el a vetélytárs sem Afrikából, sem Ausztráliából.

Ponty csakugyan úgy szorongatta a zsebeit, mintha a huszezer korona már ott helyezkedett volna el.

Csak a másnap meg ne virradt volna.

Megjött az örökös Berger Róbert, kimutatta elsőbbségi jussát és szegény Ponty barátomnak képzeletben megvásárolt háza egyszerre úgy összeomlott, mintha óriási földrengés szakadt volna a fundamentumába.

Megölelte feleségét s csak annyit mondott: „Nem veszünk házat!”

A szomszéd jólelkű közjegyző vigasztalni akarta: „No ez kérem olyan ritka eset, mint mikor a menyörgős menyő út bele az emberbe!” A sakkfigurák onnan a szekrény tetejéről leintegettek s szemrehányást tettek, hogy a gazda őket mennyire elhanyagolta egy év óta.

Vége. A remény a legádázabb ellenség.

— Kiküszöböltük a fenytés e két középkeréből maradt formáját, mert nem illett bele a katonai nevelés mai keretébe. A fiatalabb legénységnek a kurtavas és a kikötés nélkül is fenn tudjuk tartani a fegyelmet. Ma már inkább a morális eszközökkel hatunk a legénység lelkiületére, de egyáltalában nagy gondot fordítunk arra, hogy a legénységgel jól bánjanak s ha olykor meg is esik, hogy a fenytés tekintetében egyik másik helyen tulásba esnek, a túlzók ellen mindig a legszigorubb vizsgálatot rendelik el.

Nyugodt lélekkel állithatom — mondta a hadügyminiszter — hogy a mi hadseregünkben a legnagyobb humanitással bántak a legénységgel s a katonai brutalitások csak kivétel számba mennek. De hogy olykor előfordulnak brutalitások, arról nem tehetünk, mert olyan szervezetnél, melynek háromezrezer tagja van, nem lehet minden egyes embert ellenőrizni. Azonban valamennyi csapatparancsnok kötelessége, hogy szigoruan ügyeljen arra, hogy ilyesmi elő ne forduljon.

Hangsúlyozta a miniszter, hogy a kurtavas és kikötés kiküszöbölésére a miniszteriumot nem presszionálta senki. Ezzel a kérdéssel már régóta foglalkoznak, tanulmányozták. Mivel aztán a területi parancsnokok kevés kivétellel valamennyien a kurtavas és a kikötés kiküszöbölése mellett nyilatkoztak, a király törölte a büntetések sorából ezt a két büntetésnemet.

Karcolatok.

(H. J.) Struchli kapitányt, aki nem ré giben olyan szép hírnévre tett szert a magyar nemzet iránt tanusított rokonszenvével, őrnaggyá léptettek elő. Meg is érde melte, hogy előléptessék és törzstiszt legyen, mert letette már a kőn grezi szakvizsgát s a bőrre irta róla a bizonyítványt egy magyar ember kardvasa. Ilyen szép oklevéllel pedig kevés osztrák tiszt dicsekedhetik.

Az a hír kóvályog a levegőben, hogy nem sokára összehívják a delegációkat. Klvancsiak vagyunk reá, kik lesznek oda megválasztva, mikor már a csehek is obstruálni akarnak a katonai kérdés miatt, a magyar nemzet pedig nem akar oda sülyedni, a hol az öreg Tisza alatt volt. Vagy talán azt szeretnék az intéző körök látni, hogy milyen lesz az obstrukció a delegációban?

Tisza István az egyházkerületi közgyűlés alkalmával meg akarja látogatni Debreczent. Lám, milyen jó lelkű ember ő! Régen, talán a kedves papja idejében volt utoljára a városban, mert ő kegyelme részesíteni akarja e ritka élvezetben a lakosságot!

A kassai katonai zenekar a Kossuthnóta miatt megorrolt az ottani polgarságra és nem játszik a színházban. Szegény kassaiak, mi lesz belőlük, ha a rezes banda tovább is következetes marad és ez után sohasem fogja elmuzsikálni nekik a Gotterhaltét?

A hódmezővásárhelyi gimnázium tanári kara nem engedte meg az ifjuságnak, hogy megkoszorozza a Kossuth szobrát, mert attól félt, hogy e rebellis eszelekedet miatt megvonják az iskolától az állami szubvenziót. Valóban megható jele ez a Tisza Pistában helyezett bizalomnak saját hitsorsosai részéről! Mintha éreznék az a tanári kar, hogy a Bach-korszak felé közeledünk.

Nagy megdöbbenéssel olvastuk a napokban azt az újságot, hogy a hadügyminiszter elrendelék, miszerint a községek által épített kaszárnyák felirata magyar nyelvű legyen. Ni, ni, hiszen ez világos csorbitása a haduri jogoknak, valóságos megfordított chlopyi hadiparancs! Szerencsére a hír nem volt igaz; a felirat marad továbbra is „kaserne“, a beane uralgó szellem is marad az egyiptomi sötétség s a magyar bakák keserve.

A kis tiszta még be sem mutatkozott az országgyűlésen, mikor behurczokodott a miniszterelnöki palotába. Vajon nem arra mutat-e ez a mohó sietség, hogy ha hamarosan úgy jár mint boldogult elődje, Khuen Hédervary, legalább eldallolhassa magáról: „En is voltam valaha szép asszonyok kocsisa.“

Egyház és iskola.

A tanári körből. A tanári kör f. hó 7-én, szombaton d. u. 4 órakor tartja második rendes gyűlését az ev. ref. kollegiumban, melyre a kör t. tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

Az akadémia igazgatója dr. Erdöss József városunkból ma hivatalos ügyben elutazik és csak szombaton tér vissza.

Szele György beköszöntőjéről tegnapelőtti számunkban közölt hírbe tévedés történt, amennyiben az új lelkészt a presbiterek nevében Simonfy Imre főgondnok fogja üdvözölni, nem pedig gf. Dégenfeld József.

A hittanszaki önképző társulat tegnap délután tartotta rendes heti gyűlését a következő műsorral: 1. Ének 2. Pelei József 2 th. szavalt. 3. Papp László 3 th. főjegyzői székfoglalót tartott. 4. Dobra Jenő 2 th. szavalt. 5. Laczak Dezső imádkozott. 6. Ének.

A színházi előadások kezdete.

(A tanács döntése.)

nov. 5.

A színházi előadások kezdetének ideje foglalkoztatta ma délelőtt a tanácsot.

A színházi bizottság legutóbb tartott ülésén ugyanis a püspökladányiak kérelmére 1 szótöbbséggel azt javasolja a tanácsnak, hogy a színházi előadások kezdetét az eddigi szokástól eltérőleg nem fél 8 órára, hanem 7 órára rendelje el.

Ezzel a határozattal szemben a színházi bizottság 8 tagja terjedelmes beadványt intézett a tanácshoz, melyben a színházi bizottság 1 szótöbbséggel hozott határozatot törvénytelennek kéri kimondani, mert a bizottsági tagok nagyrésze nem volt jelen az ülésen, nem tudva, miután a tárgyszorozaton nem volt jelezve, hogy a p. ladányiak kérelme is napirendre tűzetik. Majd részletesen és kimerítően indokolja a beadvány az előadások fél 8 óras kezdetét és arra kéri a tanácsot, ne változtassa meg az előadások fél 8 óras kezdetét.

A tanács teljes számban jelen volt ezen az ülésen, hogy határozzon efelett a fontos, a debreczeni színházberlő közönség érdekeit érintő ügyben.

Az egyes tanácsnokok pro és kontra vitakoztak afelett, hogy 7 órakor vagy fél 8 órakor kezdődjenek-e az előadások.

Olyan indítványt is tettek, hogy megkellene szavaztatni a berlőközönséget és csak ezután határozzon a tanács. Ezt azonban nem fogadták el.

Végre nagy érdeklődés mellett megkezdődött a szavazás.

A tanács a mellett döntött hogy az előadások 7 órakor kezdődjenek.

A kérdést tehát a bérlőközönség nagyobb részének ellenére úgy döntötte el a tanács, hogy 7 órára teszi az előadások kezdetét.

Legkülönösebb a dologban az, hogy az előadások kezdetének megváltoztatása nem a debreczeni közönség köréből indult ki, hanem a p. ladányiak kérése folytán. Meltá nyoljuk a vidékiek óhaját, de elsősorban is a debreczeni közönséget, azokat kellett volna megkérdezni, kik a debreczeni színházat fen tartják, annak megélhetését biztosítják.

A tanács eme határozatába a debreczeni bérlő közönség nem nyugodhatik bele és csak helyeselhetjű a tanács ama tagjai nak szándékát, kik a határozat meghozatala után nyomban kijelentettek, hogy ők a maguk részéről nem nyugosznak bele a tanács eme döntésébe, megfelelőbbek a közgyűléshez és attól fogják kérni, hogy a tanács határozatát semmisítse meg és az előadások kezdeté ezután is fél 8 órakor legyen.

Az előadások különben mindaddig fél fél 8 órakor kezdődnek, míg a tanács határozata jogerőre nem emelkedik, ami, tekintve, hogy a határozatot megfelelőbbek, hosszabb időt vesz igénybe.

Bizunk azonban a közgyűlésben, hogy a tanács határozatát megsemmisíti és az előadások ezután is fél 8 órakor fognak kezdődni.

NAPI HIREK.

A főutcai betörés.

(A betörő nyomában.)

November 4.

Megemlékeztünk arról a vakmerő betörésről, melyet Tóth Kálmán főtéri fűszer nagykereskedő üzletében követett el ösmeretlen tettes.

Már első pillanatra látni lehetett, hogy a betörést csak a házban ismerős egyén követhette el s a nyomozat ilyen irányban foly. A rendőrség bünyügyi osztálya, — Végh Gyula főkapitány direktívái nyomán Dobos biztos vezeti a vizsgálatot, — azt hiszi, hogy már a helyes nyomon is van.

Megnehezíti a vizsgálatot, hogy a betörő csak három dróthorgot hagyott a színhelyen hátra, a melyeket a zár kinyitásánál használt s egyéb bünyjel nem áll a rendőrség rendelkezésére.

Ezen kívül bajos a vizsgálat azon körülménnyel fogva is, hogy az elrabolt 2000 korona csupa 20 koronás aranyakból, papírpénzből áll s csupán egy két 50 és 100 koronás van közte. Így a pénzt a rabló teitűnés nélkül válthatja fel.

Meg lett állapítva, hogy a betörő a Főutca 48 sz. ház udvarán betört egy teljesen lakatlan s jelenleg üresen álló szobába is, a hol a lopott bélyegeket a kályhában rejtette el. Itt legalább is 500 ko

rona áru bélyeget dugott el. Ebből is látszik, hogy a betörő nagyon óvatos ember, aki félt, hogy a bélyege árulói lehetnek ezért a lakatlan szobában rejtette el.

A vizsgálat érdekében az eddigi vizsgálat egyes részletei nem hozhatók nyilvánosságra.

A volt földmivelésügyi miniszter Hajdúvármegyéhez.

Darányi Ignác volt földmivelésügyi miniszter, akinek működéséhez sok érdemes újítás fűződik a közgazdasági téren s aki dr. Wlasits Gyula kuituszminiszterrel együtt azok közé tartozik, akinek érdemeit meg az ellenzék is elösmerte eltekintve politikai hitvallásuktól úgy Hajdúvármegye, mint Debreczen város gazdasági egyesületétől tegnap bucsuzott el egy meleg hangu körlevélben. Mindkét gazdasági egyesület átiratban fog bucsut venni a minisztertől, pár sorban méltatva, tagadhatatlanul érdemes működését.

Imre napja.

Ma volt Imre napja, a melyen a debreczeni Imreknek is kijutott a jokivánságokból. Partunk érdemes elnöke Marton Imre iránt különösen nagy mérvben nyilatkozott polgartársaink szeretete s őszinte ragaszkodása s a jokivánságokat tolmácsolók egymást érték vendégszerető hazában, úgy szintén zajos névnapot ült Kertész Imre pártunk kiváló tagja is. Sokan kerestek fel jó kívánságaikkal Vecsey Imre főjegyzőt, bizonyosságot adva a kiváló föltszviselő népszerűségének s a kormányparti Imrek, ezek közt Lengyel Imre és Szilágyi Imre is sok gratulációt kaptak. A „Debreczen“ szerkesztősége is szép ünnepet ült ma s szívesen fogadta azokat a nagyszámú vendégeket, akik Székely Imre felelős szerkesztőnknek jöttek meggratulálni.

Siremlék leleplezés.

Egy éve mult, hogy Szabó János ev. ref. esperes, a református világ egyik nagy képzettségű, kiválóan tevékeny tagja itt Debreczenben a tiszántuli ev. ref. egyház közgyűlésén hirtelen rosszul lett összeesett s meghalt. Szabó Jánosnak, aki rokonságban áll a debreczeni Szabó családdal, siremléket állítanak fel a Kossuth utcai temetőben s erre a leleplezési ünnepéyre a következő meghívókat bocsájtottak ki:

A bekésbáti ev. ref. egyházmegye boldog emlékeztű esperese, nagytiszteletű Szabó János ur, közadakozásból emelt siremlékének leleplezési gyászünnepélyét, a debreczeni Kossuth-utcai temetőben, folyó 1903. november 24-ik napján, délután 3 1/2 órakor tartja, a következő sorrenddel: 1. Gyászének. Előadja a főiskolai énekkar. 2. Alkalmi ima. Tartja Dombi Lajos esperes. 3. Gyászének. Előadja a főiskolai énekkar. 4. Alkalmi beszéd. Tartja Garzó Gyula tanácsbíró. 5. Gyászének. Előadja a főiskolai énekkar. Ezen gyászünnepélyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívom, az egyházmegye nevében. Gyula, 1903. november 2. Dombi Lajos, esperes.

Tizenkét éves öngyilkos.

Szinte hihetetlenül hangzik ez a hír, pedig igaz. Egy 12 éves paraszt leány lett öngyilkos tegnap H.-Nánás egyik tanyáján. Megdöbben az emberi lélek ha elgondolja, hogy a romatlan gyermekszivben is megérelühdhetik az öngyilkosság szándéka és épen a társadalom amaz osztályában, mely eddig legalább ellen tudott állami a modern kor beteges szellemének. Tóth János h.-nánási ugynevezett „szabadtanyát“ földmivelő leányt Juliánát aki még be sem töltötte 12. életévét tegnap felakasztva találták a kamrában s mire észre vették már halott volt. Az előjáróság kihallgatta az öngyilkos szüleit, de azok nem tudnak felvilágosítást adni arról, hogy mert folyamodott az öngyilkossághoz a máskülömben életvidor kis leányka legvalószínűbb, hogy miután az anyja megdorgálta, e feletti elkeseredésében dobta el magától, egy önfeléd pillanatban az életet, olyanformán, mint a hogy a krajczáros újságokban olvasta. A kis leányka hulláját felboncolják.

A jurista bál.

A debreczeni juristák január hó 9-én a „Bika“ disztermében fényesnek és nagyszabásúnak ígérkező bált készülnék rendezni. A bál tisztikara Vecsey Imre főjegyző balelnök elnöklésével tegnap délután ülést tartott, melyen a bál sikere érdekében teendő nagyszabású intézkedéseket beszéltek meg. Az eddigi intézkedésekből is biztosra vehetjük, hogy a juristabál lesz az idei farsangi szezon legfényesebb mulatsága.

Járványok H. Szoboszlón.

A kedvezőtlen, egészségtelen időjárás hatása mindenütt észlelhető. A betegeskedésre hajlandósággal bíró emberek mind megérzik s terjednek a járványos betegségek is mindenfelé a megyében. De legjobban megérzi a rossz idő hatását H. Szoboszló, a honnan nap nap után érkeznek a riasztó hírek járványos betegségekről. Különösen sok a megbetegedés kanyaróban, vörhenyben, de nem egy torokgyíkos megbetegedés is történt. Az óvintézkedéseket megtették.

A tanács Simonffy Imrénél.

Simonffy Imre kir. tanácsos, volt polgármesternek ma van a névnapja. A városi tanács ma délelőtt 12 órakor Kovács József polgármester vezetésével testületileg kereste fel a volt polgármestert és a megjelentek nevében Kovács József polgármester szíves, meleg szavakkal üdvözölte a volt polgármestert, ki meghatva köszönte meg volt tisztviselő társainak szíves megemlékezését.

A ker. és iparkamara közgyűlése.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara e hó 12. délután 4 órakor tartja meg közgyűlését. A közgyűlésnek több fontos tárgya lesz.

A kaba—náduvvari vasut készen van.

Rég idő óta tervezik a Kaba-Náduvvar közti vasut létesítését, melyre

HRABÉCZY ANTAL

fehérnemű, gőzmosó és vasaló intézete

MEGNYILT Széchenyi-utca 42-ik sz. a.

nagy összegű segélyt 40,000 koronát szavazott Hajdúvármegye közönsége is. Végre az építkezések közel vannak a beteleítéshez s még ebben a hóban teljesen készen lesz az egész vasuthálózat, úgy hogy a vasutat december hó közepén átadják a forgalomnak. A vasút közigazgatási bejárása december hó első napjaiban lesz.

A jegyzői nyugdíjintézet

hajdúmegyei választmánya ma délelőtt 9 órakor Rásó Gyula alispán elnöklése alatt ülést tartott, amelyen apró folyóügyeket intéztek el.

Éjjeli menedékhely az Angolban.

Ma este tartják a helybeli színészek és hírlapírók első összejöveteleiket az Angol Királynő szálloda külön termében mely néhány kedélyes órára Éjjeli menedékhely alakul át. A kedves fesztelen mulatságok hosszú sorozata nyílik meg ez estével, melyen a debreczeni cigányvilág képviselői adnak egymásnak találkozót.

A dér.

A pusztulás első hirdetője a dér, mely azonban a maga könyörtelen mivoltával ma reggel jelentkezett csak először, tehát már akkor, mikor semmi elpusztítani valót nem talált, egy-két későn nyíló őszi rózsán kívül. Künn a szabadban már puszták a tarlók s vigan folyik a napsugaras szép időben az őszi szántás, a melyet serényen végeznek, tartva a hamarosan bekövetkező téli időjárástól. A hivatalos leveli békák azonban azt hirdetik, hogy az időjárás tényleg csak a hónap végén, biztosan meghatározva csak e hónap 24-ike körül fog fordulni.

Kettős házasság.

Király Ferencz e hó 7-én tartja egybekelési ünnepélyét Csobán Juliskával, ugyancsak ezen időben esküszik örök hűségét Király János Csobán Mariskának. Az esküvő a boldog menyasszonyok szüleinek lakásán Darabos u. 57 sz. alatt lesz.

Ülések a kamaránál.

A ker. és iparkamarában ma délután 4 órakor a kereskedő osztály Szentkirályi Tivadar elnökletével ülést tart. Pénteken az iparos osztály ülésezik Serli Eda elnökletével.

Segély a pinczérszakiskolának.

Debreczen érdemes kávései, — Karsai, szállodásai jóvoltából Debreczenben tavaly pinczérszakiskola nyílt meg, melynek fentartásához a debreczeni ipar és kereskedelmi kamara is megfelelő segéllyel járult hozzá az elmúlt iskolai évben. A debreczeni szakipartársulat ez évben is segélyt kér az ipar és kereskedelmi kamarából s erre vonatkozó kérvényét tegnap előtt betekintve azt a nemes törökvéseket; a melyeket a szakiskola kifejt. Ezután reméljük, hogy a kérelemnek meg lesz a kívánt eredménye.

Adományok.

A siketnémákat gyámolító egyesület pénztárosa, Füleky Pál köszönettel nyugtazza a következő adományokat: Pénzügyőrség (H.-Dorog) 2 K. 30 f., Dr. Popper Tódor ur (Bpest) 4 K., Lukács Ármán ur szakértői díja 10 K., Sturmman Gyula lelkész ur (Egyek) 2 K., Magyarossy Ferencz ur 5 K., Ujváry István ur 2 K., A kisújszállási ev. ref. egyház 5 K., gróf Dégenfeld Imre és Pál urak (Téglás) 20—20 korona, Koszorus Lajos ur alapítottsági díja 40 K., Forrai Henrik ur (Bpest) alapítottsági díja 40 K., Forrai Henrik ur (Bpest) alapító tag 50 K.

Forrongás a szatmári gör. kath. egyházban.

A szatmári gör. kath. egyház hívei közt mozgalmas az élet. Nem akarnak beletnyugodni abba, hogy Papp Lajos közliszteleben álló lelkészt áthelyezték; a püspöki kinevezés dacára is visszaakarják tartani. Tegnap egész forradalmi tanya volt a parochia. A nép zugott s kijelentette, hogy az új pap előtt elzárja a templomot, illetve megakadályozza, hogy a templomba bemehessen. A hívek beváltották fenyegetésüket, amikor ugyanis Demjén Titusz és Anderkó János lelkészek a templomba mentek, a népből sokan kiváltak s a templomot bezárták. A lelkészek ismételtlen megkísérelték, hogy kulcsokkal kinyitassák az ajtókat, de a néptömeg ezt is megakadályozta. Ugyanekkor híre jött annak, hogy Papp Zoltán orsz. képviselő átutazóban van Szatmáron. A hívek küldöttséget menesztettek hozzá s ez ügyben segítségét kérték. Papp Zoltán kijelentette, hogy az ügyet a képviselőházban szóvá teszi. Addig azonban, amíg az ügy elnem intéződik, a templomot, a lakosság zárva tartja.

Betétek a Debreczeni első takarékpénztárnál.

A debreczeni első takarékpénztárnál elhelyezett betétek a múlt hónapban a következő forgalmat tüntetik elő; I. betéti könyvecskén elhelyezve volt 1903. október 1-én 16,213.760 k. 23 f., október hónapban betéttett 212 dr. könyvecskére 546,026 k. 44 f., kivéttett 184 dr. könyvecskére: 499,971 k. 07 f. II. Check-számlán elhelyezve volt 1903. október 1-én: 192,340 k. 58 f., október hónapban bevétel: 187,335 k. 07 f. kiadás 45,603 k. 30 f. A betétek összesített állománya 1903. okt. 31-én: 16,593.887 k. 95 f.

Valódi orosz sárcezipők

(galoschnik) férfiak, nők és gyermekek részére nagy választékban és legjobb minőségben kaphatók B e k é s Lajos uri divat üzletében, főtéren.

Igyunk

Avasujfalusi Oroszlán természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 fil. Kapható kizárólag a Schwarz-féle dohánytöszdében. Piacz u. 29.

Olvasóink figyelmébe

ajánljuk, hogy színehagyott, avagy peccsétos, elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Konez Józsefnél festessék és tisztítsassák. Főüzlet Batthányi-u. 2. sz. a. Műhely Vár-u. 7 sz. zenede során.

Popper Dávidné

okleveles szülész nő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Osztálysorjegyek

iránt érd klődöket különösen figyelmeztetjük a Nemzeti Pénzváltó-Részvénytársaság mai hirdetésére.

T á v i r a t o k.

A képviselőház ülése.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, nov. 5.

A mai képviselőházi ülés épen olyan zajos volt, mint a tegnapi.

(Az elnök erőszakossága.)

A napirend előtt szóváltották Dániel házelnök tegnapi merényletét a parlamentarizmus ellen.

Dániel hivatkozik a gyorsírókra,

hogy megkérdezte előbb a házat elfogadja-e Tisza prozoziczióját.

Tisza István felszólalása után úgy igazították helyre a dolgot, hogy újra szavaztak s a tegnapi jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét kitérítették.

Igy most már a királyi kézirat tudomásul vételéhez szó sem férhet.

(Az öreg bakák visszatartása.)

Daróczy, a kérvényi bizottság előadója bejelenti, hogy Szatmár-város közönsége kévényt adott be a Házhoz, melyben kéri a három évüket kiszolgált katouák hazabocsájtását elrendelni.

Ugron Gábor kéri, hogy ezt a kérdést szombaton tárgyalják.

Tisza István kijelenti, hogy erről csak az ő programbeszédjének megtartása után lehet szó.

Többen szólnak a tárgvhöz, így Bakonyi Samu is, aki kikél a jogtalan és törvénytelen intézkedés ellen. Hozzájárul Ugron javaslatához, ugyanis, hogy szombaton tárgyalják a kérdést.

Kéri ezt annyival is inkább mert a Ház már kimondta, hogy e javaslat tárgyalása a legsürgösebb s azt soron kívül kell megvitatni.

Tisza István újból ellenzi a névszerinti szavazást, melyet még tegnap rendelték el.

Dániel elnök előbb a bizottság javaslatára teszi fel a kérdést. Az ellenzék azonban azt követeli hogy előbb az Ugron javaslata mellett szavazzanak.

(Az elnök baklövése.)

Számos felszólalás és zajos incidensek után Tisza István is felszólalt, a mitől Dániel azt következtette, hogy Tisza sem ad neki igazat.

Ez azután olyan zavarba hozta Dániel elnököt, hogy tanácstalanul ült perczekig az elnöki széken. Kipkedett, kapkodott papirosai közt az ellenzék óriási derűtsége közben, Végre is nagy nehezen így szólt:

— E szerint megegyeztünk. Ugy hát előbb Ugron javaslata mellett, vagy ellene szavazzunk!

Óriási kacaj tört ki erre, mert Tisza István épen az ellenkezőjét akarta. S szándékát mindenki megértette, s csak épen Dániel elnök nem

Dániel erre kijavítja szavait. Elrendelik a szavazást s elnök az S. betűt huzva ki, szól:

— Az S betűn kezdődő névvel bíró képviselők kezdik.

— S, S, zugják az ellenzéki papadokról, — ez azt jelenti, hogy számár! Mondjon hát le az elnökségről.

Knbik közbeszól: Dehogy is ilyen elnök méltó az új kormányhoz.

Óriási zaj közt folyik ezután az ülés tovább.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Csütörtök: Fifi (A bérlet.)
Péntek: Serge Panine (B. bérlet.)
Szombat: Fifi (C. bérlet.)
Vasárnap d. u. Madarász, este Herbelin papa.

A mintaférj.

Tegnap este megint premiér volt a színházban. Valabregve egy nálunk még nem adott pompás bohózatát mutatta be a vigjátéki személyzet. gyorsan gördülő, kifogástalan előadásban.

A „mintaférj“ Malivaud (Krémér) tőkepénzes, akit mindenki a jó férjek és családapák példányképeként tart, pedig egész élete hosszú láncolata a hütlenségi eseteknek.

Ellenben Jouvelin (Patak) a veje valóban mintaférj, de mindenki szoknyahősnek tartja, különösen pedig anyósa (Havasi Szidi) akinek erőszakos gyanúsításai igen kellemetlen kalandokba keverik Jouvelint, mignem kiderül, hogy voltaképen Jouvelin a legderekabb ember a világon. — Malivaud pedig egyike a legmegbízhatóbb férjeknek, elretentő példányképe a családapáknak.

Az egész darabon az a hamisítatlan francia szellemesség vonul végig, a mely a jóbirü bohózat íróhoz egy pillanatra sem lesz hűtlen.

Az elmés fordulatok, kacagató élcezer folytonos derűtségben tartják a nézőtér, a mely tegnap majdnem egészen meg is telt a hétköznapi premier daczára.

Az előadást Krémér Jenő pompás humorra vezette s méltó partnere volt Hahnel Aranka, aki a legsikamlósabb jeleneteken is sok finomsággal siklott keresztül, erős bizonyítékát adva annak, hogy ő a magyar szalonsubrettek egyik legkiválóbbja. Havasi Szidi is bőkezű volt jóízű ötleteinek érvényesítésében s hozzá járultak a darab nem mindennapi sikeréhez Menszáros Margit, Pataki Béla, Krasznay Ernő és Püspöki Rózsi.

A Mintaférj bizonyára kedvenc műsordarabja lesz színházunknak és pedig méltán.

Sz. Z.

Egy színész öngyilkossága.

(Tört remények.)

A győri színtársulatnak fiatal tagja, Rogoz Imre, tegnap reggel öngyilkossági kísérletet követett el, de az orvosok megmentették az életnek és délre már veszedelmesen kívül volt.

Rogoz Imre az éjjel mulatott, reggel tért haza városház-utca 17. szám alatti lakására. Lakótársa Gara Jenő segédszínész reggel nyolcz óra tájban biztatta Rogoz Imrét, hogy öltözzék fel, mert próbára kell mennie. „En nem megyek ma“ felelte Rogoz s a következő pillanatban heves csuklás fogta el.

Gara Jenő és a házbeliek orvosi segítségért futottak, elsőnek Ladányi Alajos dr.

érkezett, aki rögtön megállapította, hogy a fiatal színész megmérgezte magát, de első pillanatban nem lehetett meghatározni, hogy milyen mérget ivott. Rövid idő múlva kitűnt, hogy másfél gramm kokaint vett be.

Rogoz Imre már régebben foglalkozott az öngyilkosság tervével, erre vall az a tény, hogy a kokaint ölő határu mennyiségben három helyen szerezte be, Pápán, Szombathelyen és Győrött.

Bizonyosan sötét terve okozta azt is, hogy tavaly biztatón indult a színészpályáján az idén csökkent az ambíciója. Többet és jobbat várt tőle a győri közönség, mint a mennyt az idén nyújtott.

Öngyilkos szándékát egyébként nem is titkolta. Közölte pályatársaival, hogy öngyilkos lesz, megintették és nem vették komolyan, — Exaltált gondolkozásu fiunak ismerték.

Vasárnap több ismerőse előtt rejtélyes czélzást tett arról, hogy a mai napot nem éri meg, továbbá, hogy ma hallani fognak róla.

Hét levelet írt tegnap, közöttük az intendánsnak, az igazgatónak, Rogoz Demeternek és Dési Géza dr.-nak Nagyváradra. A Gara Jenőhöz írt levélben öngyilkosságát azzal okolja meg, hogy a jövő szezonra nem kapott szerződést és anyagi zavarokkal küzd. E két küzdelem egyike sem kétségbeejtő.

A győri színtársulat tagjai között természetesen roppant izgatottságot keltett az öngyilkosság.

Egy párbaj előzménye.

— Kaland az uton. —

Kevesen tudják, hogy Debreczenben a mult hét folyamán a nagy-erdőben négy lyukat lőttek a levegőbe. A nyájas olvasó sejtí már ebből, hogy az erdőben párbaj volt. Duellum életre-halálra s mégis mind a két fél sértetlen maradt.

Ennek a vérméltó párvialdának olyan előzménye van, hogy érdemes ideiktatni.

Az egyik fél, X. ur, Debreczen felé utazott a mult hét elején. Vele volt a csinos kis szőke felesége, akit a barátnői állandóan „a kis ravasz“ jelzővel illetnek. Az asszonyka Debreczen felé már szörnyen unta magát s mindenáron mulatni szeretett volna. A férje, akit röviden „vén medve“ néven ismernek a társaságok, nem volt hajlandó az asszonyának vig perczeket szerezni. Tehát a „kis ravasz“ kitekintett az ablakon és egyéb szórakozás híján — mint ahogy hazánk és kaposolt részeinek 9670 poétája jambusokban zengené — elmerengett a természet halódása fölött és az ősznek sárgás piros öltözékén nyugtatta meg mandulaalakú kék szemét.

Am ez sem tarthatott így örökké. Az asszonyka ezt is megunta és csaknem ösztetépte csipkés kis koszkendőjét, úgy toporzékolt.

— Mulatni akarok!

A férj leirhatatlan nyugalommal felelte:

— Hát mulass.

Akkor az asszony újra kinézett és hirtelen fölragyogott a szeme. Egy czvikkeres, barnabajuszu férfiú nézett ki szintén a szomszédos füle ablakából. Az unatkozó asszonykának kegyetlen ötlet villant át az agyán. Kaczerkodni kezdett az ismeretlen négy szemü urral, aki hamarosan bátorságra kapott és megkérdezte:

— Egyedül van, angyalom?

— Igen, egyedül, — suttopta a nő.

— Átmenjek?

— A legközelebbi indóháznál várom.

— Ott leszek.

Azzal mindketten visszahúzták a fejüket. A házastársak fülkéjében pedig ilyen párbeszéd folyt le:

— István, a legközelebbi állomásnál maga vissza fog vonulni a mellékfülkébe. Egy ember atjön ide és ha hármat toppantok, akkor jelenjék meg. A többit magára bízom.

— De édes!

— Semmi beszéd! Akarom! — patogott az asszonyka és keményen toppantott picziny lábával.

A vonat megállt és a vén medvének mit volt mit tennie, átvonult a szomszéd fülkébe. Hiába ő akarja. A következő pillanatban pedig megjelent a nyájas és czvikkeres idegen. Félve közeledett az asszonyhoz, de mikor a vonat megindult, bátorságra kapott és letelepedett a magános hölgy mellé. A kicsi asszony amidőn látta, hogy más asszony az ő helyzetében a vészfék után nyulna, fölugrott és hármat toppantott.

Abban a minutában belépett a férj és hogy mi történhetett a kupében, azt úgy is sejtí az olvasó. A többit tudjuk. A kijátszott utas segédeket küldött X. urhoz és aztán következett a négy lyuk a levegőbe.

Bojterján.

Vegyes hírek.

Meglécselt legény. A biharmegyei Széplak község lakosait véres utcazi harc hozta izgalomba szombaton este. Tudósítók az esetről a következő részleteket közli: Borkai András 21 éves legény valóságos réme volt a falunak. A korcsmárosok félték tőle, mert ha nem adtak neki hitelbe, mindent összetört. Ha multság volt, Borkai kezdte a verekedést s addig nem nyugodott, a míg mindenkit ki nem vert. Virtuskodásait kiegészítette még azzal is, hogy lopott mindenfelé. Éjjeli betörésen tetten érte Kuzslik Mihály éjjeli őr s ennek az lett a következménye, hogy Borkait becsukták egy pár hónapra. A mult héten szabadult ki. Borkai az éjjeli őron bosszút akart állani s ezért szombaton éjjel megtámadta és több helyen súlyosan megszurkálta. Az éjjeli őr segélykiáltásaira összefutottak az emberek s le akarták gyürni Borkait, aki a dulakodás közben Suhajda István odavaló gazdaembert leszurta. A felháborodás erre még nagyobb lett s mikor sikerült őt leütni s ezzel ártalmatlanná tenni, a felingerült emberek megrohanták az eszméletlen állapotban fekvő legényt s addig verték és szurkálták, amíg csak élet volt benne. Másnap reggel teljesen fölismerhetlen állapotban találták meg Borkai ghltestét az utcán. A megszurkált Kuzslik Mihály éjjeli őr állapota oly súlyos, hogy aligha marad életben. Suhajda István azonban, akit a merénylő kése szíven talált, még a helyszínen kiszenvedett.

Apagyilkosság. Paksról jelentik: A mult éjjel Jager Ferencz paksi 21 éves földműveslegény egy székkal agyonütötte édes apját. Atyja házastros volt, ki dolgozni nem akart, hanem felesége és fia keresetét elpazarolta. Titokban gabonát olcsó pénzért eladta és az árát elitta. Egy izben feleségét annyira megverte, hogy az sokáig beteg volt. Az elmult éjjel is annyira veszekedett, hogy Ferencz fia széket fogott rá és azzal atyját úgy fejbevágtá, hogy az holtan esett össze. A gyilkos fiut a csendörök elfogták és vasraverve kísérték a paksi járásbíróság börtönébe. A vizsgálat folyik.

Egy plakát története. M. F. nagyhal mágyi kereskedő egy reggel arra ébredt, hogy a saját háza falán, valamint a szomszédos épületeken egy irott plakát van kifüggesztve, a mely gyalázatos rágalmakat

tartalmaz a felesége ellen. A gyanu Stark Albertné szülésznőre irányul, aki ellensége volt a családnak. A férj megtette a járásbírósnál a bűnvádi feljelentést ellene, bizonyítani azonban nem lehetett, s így keresetével elutasították. Így járt a törvényszéknél is, mire perujtással élt. Ismét megjárta mindkét fórumot az ügy hasonló eredményel. Erre a büntető eljárásban szinte páratlan eset állott elő, a becsületében mélyen sértett kereskedőné, másodszer is perujtással élt, megszerezvén a szülésznőnek egyik levelét, amelynek kézírása hasonlított plakát írásához. A járásbírósg ezuttal se vette figyelembe a bizonyítékot, az aradi törvényszék felelbiteli tanácsa azonban, amely tegnap tartott ebben az ügyben tárgyalást, a kihallgatott írásszakértők véleménye alapján megállapította, hogy Stark Albertné bűnös a plakát szerzőségében, s így becsületsértésben is. A hatodik ítélet tehát mégis meghozta a meghurczolt családnak az elégtételt, a bíróság a rágalmozó szülésznőt három napi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre és 309 korona 40 fillér együttes költség megfizetésére ítélte.

Szélhámos gavallér.

Saját tudósítónktól.

Tipikus vaczi-utczai alak tünt el a napokban Budapestről. A ranglánya, a cilinderd nyakkendője egyképp szenzációja volt a korzónak és a nők körül is szép sikerei voltak. Hogy miből élt, senki sem tudta soha. Elegáns lakása volt és tömérdek pénzt költött el naponta. Két hét előtt eltűnt a lakásáról és azóta már, úgy látszik, szerencsésen ki is ért Amerikába. Tudósítónk a gavallér viseit dolgairól következőkben számol be:

B. Ernő, gazdag tolnamegyei földbirtoke fia, öt esztendő előtt jött fel Budapestre ötvenezer korona örökségével. Csinos, erős fiu volt s a jó modora meg a pénze megnyitották előtte a társaságokat. A vidéki fiu kitűnően érezte magát ebben az életben. Mulatott, kocszított, udvarolt és nem volt a napnak egyetlen órája sem, amelynek ne szakasztotta volna le virágját. Egy esztendő mulva B. Ernő azonban meglehetősen hidegvérrel konstatálhatta, hogy alig maradt valami rom örökségéből. Megkérdezte tehát a barátaitól, hogy mihez fogjon.

A börzén játszani, csak a börzén — mondták neki a kitanult barátok. És B. Ernő játszott. Egy hónap mulva öt forinattal hagyta el a csatateret.

Nem tudta, mihez fogjon. A barátai most már tanácsot sem akartak neki adni és a vidéki fiatalember látta, hogy kénytelen az utolsó módhoz nyulni: meg kell keresni a kenyerét. És mivel a börzéhez áll legközelebb, beállott egy bankárhoz ügynöknek. Egész kicsiny lakása volt a Főherczeg Sándor-utczá 24. szám alatt, ahol egy öregasszony főzött számára ebédet, vacsorát. Itt két esztendőig lakott és a szegény életmód következtében meg is takarított magának néhány ezer forintot.

Volt B. Ernőnek itt Budapestben egy közeli rokona, Deutsch Géza ismert milliomos, aki hosszú éveken keresztül látta el pénzzel a Népszínházat. Ehhez ment el B. Ernő és rokonságukra való hivatkozással kérte a milliomost, hogy adjon neki valami alkalmazást. Deutsch megsajnálta a szorult helyzetbe került rokonát és váltók leszámítolásával bizta meg őt. Csak hogy B. Ernő nem végezte el tisztességesen ezeket a megbízásokat. A megbízója tudtán kívül magas százalékokat szedett a megszorult mágnásiaktól és gavalléroktól, akik végre is megunták a dolgot és pörrel fenyegettek. Így került a dolog a milliomos Deutsch fülébe.

Magához hívta B. Ernőt és szigoruan megdorgálta ezekért a visszaélésekért. Az után felszólította, hogy az összes még folyamatban lévő ügyeit bonyolítsa le és többé ne merjen a szeme elé kerülni. B. Ernő így tett, csak hogy elfeledett leszamolni a pénzekkel. Az ügyeket lebonyolította, a pénzeket beszédte és tizenöt nap előtt megszökött Hold-u. 9 sz. alatti lakásáról, magával vevé a milliomosnak tíz-tizenötezer forintját. — Deutsch nem tett följelentést a rokona ellen. Egy ismerősének levelében ezeket írta róla: „En nem bántom B-t. Rákerül még a sor. Ő maga fogja kitekerni a saját nyakát.” A szélhámos gavallért azóta nem látták Budapestben. Györben látta egy ismerőse, annak azt mondta, hogy Amerika felé megy.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

Nov. 5.

Készáru: változatlan.

Buza áprilisra	7.75 — 7.76
Rozs „	6.65 — 6.66
Zab „	5.52 — 5.53
Tengeri májusra	5.30 — 5.31

SZINLAP.

Ma csütörtökön, nov. hó 5-én, bérlet 31-ik szám „A” harmadszor:

Fifn.

Operette 3 felv.

Kezdeté fél 8 órakor.

Holnap pénteken, bérlet 31-ik szám „B”

Serge Panine.

Színmű.

Eladó

35 darab részben fias részben ellős

magyar faj tehén, Szunyogh Zoltánnál Nagy-Mária u. p. Kis Marja.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utó dai

Debreczen, kistemplom bazár.

Ujjonnan átalakított divatáruház.

„Menyasszonyi KELENGYE.”

Vászon, Készfehérnemű.

„Külön szőnyeg osztály.”

Ágy- és Asztalterítők, Függönyök, Bn-torszövetek, Cocus lábtörítők, Flaneltakarók, Lópokrócok.

Linoleum.

Olcsó, szabott árak!

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

361.

Az István gőzmalom társulat

ÖRLEMÉNYEINEK ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. ápr. 18-án Bpsten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt	S z á m	100 kiló		Zsákonként á 85 kilogram	
		K	f.	K	f.
Asztali dara nagyszemű	A 26	60	22	61	
„ aprószemű	B 25	80	21	93	
Királyliszt	0 25	80	21	93	
Lángliszt kivonat	1 25	—	21	25	
Elsőrendű zsemlyeliszt	2 24	—	20	40	
Zsemlyeliszt	3 23	—	19	55	
Elsőrendű kenyérliszt	4 22	—	18	70	
Közép kenyérliszt	5 21	—	17	85	
Kenyérliszt	6 20	40	17	34	
Barna kenyérliszt					
zsákonként á 70 kilgr.	7 18	80	13	16	
„ „ á 70 „	7 1/2 16	40	11	48	
„ „ á 70 „	8a) 13	20	9	24	
Takarmányliszt á 70 „	8 11	40	7	98	
Finom korpa á 50 „	11 7	80	3	90	
Durva korpa á 50 „	12 7	80	3	90	

Debreczen, 1903. nov. 5.

Ö cs. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A katonai jótékony czélokra szánt

XXIII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen Ausztriában egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 19.382 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.880 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottójövedék kezkeskedik.

A huzás visszavonhatlanul 1903 évi december 17 én fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7 sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó, posta, távirida és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók, Játéktörvek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

HAJDU-

megyében

eddig

8 főnyereményt

és

29 más nagyobb

nyereményt

fizettünk ki.

Bebizonyított tény, hogy a magyar királyi szab. osztálysorsjáték utján igen sokan jutottak jóléthez, sőt gyakran nagy vagyonhoz is; miáltal a magyar osztálysorsjegyek általános kedveltségnek örvendenek. Egyetlen más sorsjáték sem nyújt hasonlóan kedvező nyerési esélyeket oly nagy összegű nyereményekkel, mint a magyar osztálysorsjáték.

A következő osztálysorsjáték hat osztályában 110.000 sorsjegyből 55.000 darabot, tehát a felét körülbelül

14 1/2 millió korona készpénzzel sorsolják ki.

Főnyeremény esetleg egy millió korona, illetve: 600.000, 400.000, 200.000, 2 á 100.000, 90.000, 2 á 80.000, 70.000 stb. stb.

Első osztály huzásai már f. hó 19 és 20-án.

Az első osztályu eredeti sorsjegyek ára: egész kor. 12.—, fél 6.—, negyed 3.—és nyolcad 1 K. 50 P. Sorsjegyeket postautalvány-összegek ellenében vagy utánvétellel küldünk. Hivatalos nyeremény-jegyzékkel pontosan szolgálunk. Játéktervet minden sorsjegy-küldeményhez mellékelünk.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Gizella-tér 1. T.

Sürgöny cím: „Nemzeti Pénzváltó Budapest.”

Intézetünk

abban a helyzetben van, hogy bármily nagy nyereményt — még esedékesség előtt is — a legszigorubb titoktartás mellett, jutalékmentesen fizet ki és ügyfeleinek mindenirányban a legmeszebb menő biztonságot nyújtja.

A legtöbb főnyereményt

nálunk

vásárolt sorsjegyeket nyerték.

A világhírűvé vált gyémánt

Bramer posztó kizárólag Boros Testvérek nődivat áruházában kaphatók. Divatos újdonságok megérkeztek. Olesó árak. (2)

Bőröndgyárba

azonnali be-kerestetik. Értékezhetni lehet Piacz-u. 26. a nagytrafik udvarán, a bőröndgyárban.

Tasnádi óborok

8 től 12 krajezárig piacz-uteza 34. sz. pinczében eladó.

Czimbalom tanítást

előnyös árban elfogad saját lakásán is Farkas János végzett czimbalom tanító Arany János-u. 22. sz.

PEKAREK FÉLE
CHINA és CEYLON
TEA

minőségénél fogva, bármely más teával nem pótolható, mintán finomsága, ereje és zamata a régen bevált keverési módszer által felülmulthatatlan marad. Senkise mulasszon el egy kísérletet megtenni. Csak eredeti csomagokban kapható minden finomabb drogusita, fűszer és csemege kereskedésben.

Debreczenben képviselve: **Halmágyi József** ur által.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoruma a „Kigyó”-hoz
Debreczenben, Fötér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczépitő s bőrapólo kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdőséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztatlanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó powder, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsás s erme színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoboz ára 50 fillér Nagyobb doboz 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőrapólo folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkífujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket eldurvult kéz-bőrt fohérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerára a Kigyó-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérenmüt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.
China-vas-bor.
Condurangó-bor.
Pepsin-bor

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávi szemben.